

**การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่อง
ทางการเรียนรู้ ด้วยเทคนิค SQ4R ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ศูนย์ศึกษาวิโรฒ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)**

สุดาพร แ่่งทอง, เรืองณ ล้อมลาย

หลักสูตรคณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา พัฒนาทักษะ และประเมินประสิทธิผลของเทคนิค SQ4R ในการส่งเสริมการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียน 1 คนที่มีลักษณะตรงตามเกณฑ์การคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และแผนการสอนเฉพาะบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 6 คะแนน ร้อยละ 30 เป็น 17 คะแนน ร้อยละ 85% เพิ่มขึ้นร้อยละ 55 อย่างมีนัยสำคัญ นักเรียนยังมีพฤติกรรมการเรียนรู้ดีขึ้น มีสมาธิ ความกระตือรือร้น และความพึงพอใจต่อกิจกรรมเรียนรู้ในระดับสูง สะท้อนให้เห็นว่าเทคนิค SQ4R มีประสิทธิผลในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ ความพึงพอใจ และพฤติกรรมการเรียนรู้

คำสำคัญ: เทคนิค SQ4R, การอ่านจับใจความ, ความบกพร่องทางการเรียนรู้

Abstract

The objective of this research was to study the problems, develop skills, and evaluate the effectiveness of the SQ4R technique in enhancing reading comprehension in a student with learning disabilities at the Grade 7 level of Srinakharinwirot University Prasarnmit Demonstration School (Secondary Division). The research subject was one student selected through purposive sampling based on specific criteria. The research instruments included reading comprehension skill exercises, pre- and post-tests, and an individualized instruction plan.

The findings revealed that after implementing the SQ4R learning activities, the student's average score increased from 6 points (30%) to 17 points (85%), a significant improvement of 55%. Furthermore, the student exhibited improved learning behavior, including better concentration, enthusiasm, and high satisfaction with the learning activities. These results reflect the effectiveness of the SQ4R technique in developing reading comprehension skills in terms of academic achievement, learner satisfaction, and learning behavior.

Keywords: SQ4R Technique, Reading Comprehension, Learning Disabilities

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีความสำคัญต่อคนไทยทุกคน ไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังเป็นภาษาประจำชาติที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์และความมั่นคงของประเทศ นอกจากนี้ ไทยยังถือเป็นมรดกอันล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้สืบทอดไว้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความยิ่งใหญ่และวัฒนธรรมอันยาวนานของชาติไทย ตั้งแต่ครั้งโบราณกาล ด้วยเหตุนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยอยู่ในกลุ่มวิชาทักษะที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ทั้งในด้านการสื่อสาร การเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ การแสวงหาความรู้ ความเพลิดเพลิน และการประกอบอาชีพ การเรียนการสอนภาษาไทยจึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะทางภาษาอย่างครบถ้วน ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนช่วยอนุรักษ์และสืบสานภาษาไทยให้คงอยู่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 หน้า 8)

เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง แต่มีกระบวนการทำงานของสมองในส่วนของการจัดการข้อมูลที่มีลักษณะแตกต่างไป กับบุคคลทั่วไป ได้แก่ การ

รับรู้ การจำแนกข้อมูลที่ได้รับผ่านประสาทสัมผัส การจัดเก็บข้อมูล แปลความหมาย ตลอดจนการนำข้อมูลมาใช้ ซึ่งเป็นข้อจำกัดต่อการการเรียนรู้ในหลายหลายๆด้าน ได้แก่ ด้านการอ่าน ด้านการเขียน และด้านการคิดคำนวณทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สอดคล้องกับ (ผดุง อารยะวิญญู 2544, หน้า 21-30) ได้จัดแบ่งประเภทของเด็กที่มีปัญหาการเรียนรู้อีก 2 ประเภท ได้แก่ มีปัญหาการเรียนรู้อย่างเกี่ยวข้องกับการพัฒนา หมายถึง เด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าในหลายด้านเมื่อเทียบกับเด็กในวัยเดียวกัน โดยเฉพาะในด้านสมาธิ การจดจำ ความสามารถในการรักษาความสนใจ การรับรู้ กระบวนการคิด และทักษะทางภาษาพูด เด็กบางคนอาจมีปัญหาในการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะวิชาการโดยตรง เช่น ปัญหาการอ่านที่เรียกว่า ดิสเล็กเซีย (Dyslexia) ปัญหาการเขียน การสะกดคำ และลายมือที่เรียกว่า ดิสกราเฟีย (Dysgraphia) รวมถึงปัญหาด้านคณิตศาสตร์และการคำนวณ ซึ่งเรียกว่า ดิสคัลคูลียา (Dyscalculia) ทั้งนี้ คาร์ณี สักคีศิริพล (2556, หน้า 7) ได้กล่าวถึงบุคคลที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ว่า คือผู้ที่มีความบกพร่องในกระบวนการทางจิตวิทยา ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อย่างไรก็ดี หากเด็กกลุ่มนี้ได้รับการดูแลและสนับสนุนอย่างเหมาะสม ก็สามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้เช่นเดียวกับเด็กทั่วไปซึ่งส่งผลให้เด็กมีความบกพร่องในด้านใด ด้านหนึ่งหรือมีมากกว่า ได้แก่ ด้านการฟัง การคิด การพูด การอ่านการเขียน การสะกดคำ หรือการคิดคำนวณเลขทางคณิตศาสตร์ ทั้งนี้ยังไม่รวมปัญหาทางการเรียนรู้ ที่รู้สาเหตุมาจากความบกพร่องพบว่าความบกพร่อง มาจากการได้ยิน ความบกพร่องทางการเคลื่อนไหวร่างกาย ความบกพร่องทางสติปัญญา ปัญหาทางอารมณ์ ปัญหาจากสิ่งแวดล้อมหรือความแตกต่างทางวัฒนธรรม ทั้งนี้บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะมีระดับสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปกติหรือสูงกว่าเกณฑ์เมื่อพิจารณาจากประเภทของเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางวิชาการดังกล่าวในข้อความข้างต้น พบว่า ปัญหาการเรียนรู้อ่านเป็นปัญหาที่พบมากกว่า

วิธี SQ4R เป็นวิธีการสอนที่อ่านสามารถช่วยให้ผู้เรียนอ่านจับใจความได้ดีเพราะเป็นเทคนิคการสอนอ่านที่เป็นระบบ เป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนที่ชัดเจนและต่อเนื่อง หนึ่งในวิธีที่ได้รับความนิยมคือเทคนิค SQ4R ซึ่งเริ่มต้นจากขั้นตอนแรกคือ “การสำรวจ” (Survey) ในขั้นตอนนี้ ครูจะให้นักเรียนอ่านบทความและคำถามจากบทอ่านโดยรวมอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้เห็นภาพรวมของเรื่องและเตรียมความพร้อมก่อนลงลึกในเนื้อหา จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นตอนที่สองคือ “การตั้งคำถาม” (Question) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนฝึกตั้งคำถามจากสิ่งที่อ่าน โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและให้แนวทางการตั้งคำถามที่เหมาะสม เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ และมีจุดมุ่งหมายในการอ่านอย่างชัดเจนมากขึ้น เมื่อเข้าสู่ขั้นตอนต่อไปของการสอนอ่านแบบ SQ4R นักเรียนจะได้ฝึกฝนทักษะการอ่านอย่างลึกซึ้งและมีระบบมากยิ่งขึ้น เริ่มจากการอ่านอย่างรอบคอบ (R1 – Read) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่นักเรียนอ่านบทความอย่างละเอียด เพื่อทำความเข้าใจ

เนื้อหาอย่างลึกซึ้ง พร้อมทั้งตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ก่อนหน้านี้อัตมาเป็นการจดจำ (R2 – Recite) ในขั้นตอนนี้นักเรียนจะทบทวนและทำความเข้าใจคำตอบของตนเอง จากนั้นจดบันทึกย่อในลักษณะที่ช่วยเตือนความจำและช่วยให้จำเนื้อหาได้แม่นยำยิ่งขึ้นต่อไปด้วยการเขียนสรุปใจความ (R3 – Write) หลังจากที่นักเรียนสามารถตอบคำถามได้แล้ว ขั้นตอนนี้จะให้นักเรียนเขียนสรุปเนื้อหาโดยใช้ภาษาของตนเอง ซึ่งเป็นการฝึกถ่ายทอดความเข้าใจที่ครอบคลุมเนื้อหาเดิมในรูปแบบที่เรียบง่ายและชัดเจนสุดท้ายคือการทบทวน (R4 – Review) นักเรียนจะกลับไปทบทวนเรื่องทั้งหมดอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความเข้าใจและความถูกต้องของข้อมูลที่ได้เรียนรู้มาอย่างรอบด้านซึ่งเป็นวิธีการสอนที่ทำให้เกิดการกระตุ้นความคิดโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนเกิดความสามารถในการอ่านจับใจความ นอกจากนี้ วิธี SQ4R ยังทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนในชั้นเรียน มีความมั่นใจในความสามารถของตนและมีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น (สุคนธ์ สนิทพานนท์ และคณะ 2545, หน้า 289–290)

จากการศึกษาวิจัยงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าการใช้เทคนิคที่เป็นระบบสามารถช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หนึ่งในแนวทางที่ได้รับการยอมรับ คือ เทคนิค SQ4R (Survey, Question, Read, Reflect, Recite, Review) ซึ่งเป็นกระบวนการที่ช่วยจัดระเบียบความคิดของผู้เรียน ทำให้สามารถอ่านจับใจความได้เป็นขั้นตอน และจดจำสาระสำคัญของเนื้อหาได้ดีขึ้น เทคนิคดังกล่าวมีความเหมาะสมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เนื่องจากช่วยให้สามารถทำความเข้าใจข้อมูลที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น และส่งเสริมความสามารถในการอ่านเชิงลึก การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ เพราะช่วยให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาที่อ่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้ทุกวิชา (Lus Firdaus, 2023) เทคนิค SQ4R (Survey, Question, Read, Reflect, Recite, Review) เป็นกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีแนวทางที่เป็นระบบในการทำความเข้าใจและจดจำเนื้อหาได้ดีขึ้น โดยขั้นตอนของเทคนิคนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสำรวจเนื้อหา ตั้งคำถาม อ่านเพื่อหาคำตอบ สะท้อนคิด ทบทวน และสรุปสาระสำคัญ ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Rizki Fadillah et al., 2024) แม้ว่าจะมีการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของเทคนิค SQ4R ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ แต่การวิจัยที่เน้นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังมีจำกัด

จากข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ในบริบทของศูนย์ศักยภาพวิโรฒ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งประสบปัญหาในการอ่านจับใจความ โดยมี

ข้อจำกัดด้านความสามารถในการระบุแนวคิดหลักของเรื่อง การเชื่อมโยงข้อมูล และการสรุปสาระสำคัญ ส่งผลให้ไม่สามารถทำความเข้าใจบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหานี้ไม่เพียงกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเท่านั้น แต่ยังลดทอนความมั่นใจและแรงจูงใจในการเรียนรู้อีกด้วยทั้งนี้ ครูประจำชั้นได้สังเกตและบันทึกพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการประยุกต์ใช้เทคนิค SQ4R เนื่องจากทักษะการอ่านจับใจความเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้น ซึ่งเป็นพื้นฐานของการทำความเข้าใจเนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูล และพัฒนาความสามารถทางวิชาการ อย่างไรก็ตามนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ณ ศูนย์ศกยวิโรฒ คาดว่าผลการศึกษานี้จะนำไปสู่แนวทางที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งจะประโยชน์ต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา และช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R
2. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของเทคนิค SQ4R ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศกยวิโรฒ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยมีการคัดเลือกลักษณะนักเรียนได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่า บกพร่องทางการเรียนรู้ โดยเฉพาะเรื่องการอ่านจับใจความ ซึ่งมีผลกับการเรียนในวิชาอื่นๆ ไม่สามารถตอบคำถามด้วยตัวเองได้และได้รับคะแนนต่ำกว่า 80 % ในการทดสอบเบื้องต้น จำนวน 1 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ เทคนิคการอ่าน SQ4R

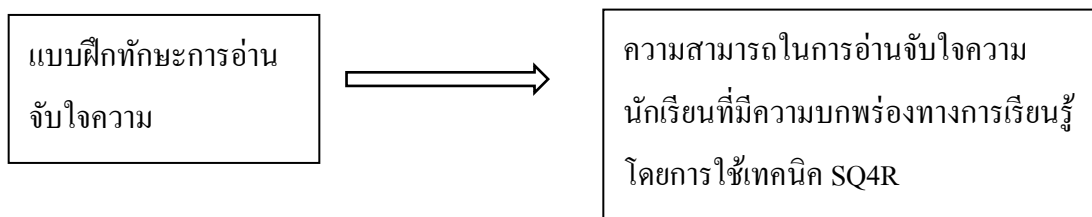
ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

ตัวแปรควบคุม คือ เวลา,สถานที่,ครูผู้สอน

สมมติฐานของการวิจัย

หลังการใช้แบบฝึกหัดการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิคการอ่าน SQ4R สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความในภาษาไทยสูงขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การทดลองครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบรายกรณี (Single Subject Design) ดังนี้

ก่อนเรียน	ทดลอง	หลังเรียน
T ₁	X	T ₂

T₁ แทน การประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ
 ก่อนใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

X แทน การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 10 ชุด

T₂ แทน การประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ
 หลังใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศรัทธาวิโรฒ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) โดยคัดเลือกนักเรียนที่ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าบกพร่องทางการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความ ไม่สามารถตอบคำถามด้วยตัวเองได้ โดยคะแนนต่ำกว่า 80 % ในการทดสอบเบื้องต้น จำนวน 1 คน

ขั้นตอนการวิจัย

1. ทดสอบการอ่านจับใจความ ก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที บันทึกคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และเก็บคะแนนไว้เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล
2. ดำเนินการสอนตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล ด้วยเทคนิค SQ4R ใช้เวลาทำการทดลอง 10 ครั้ง สัปดาห์ ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวม 5 สัปดาห์ พร้อมทั้งบันทึกพฤติกรรมระหว่างเรียน และกำหนดขั้นตอนในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ดังต่อไปนี้

สัปดาห์ที่	แบบฝึกทักษะ ชุดที่
1	อ่านจับใจความ ชุดที่ 1 ไข้หวัดใหญ่ (Influenza) อ่านจับใจความ ชุดที่ 2 เรื่องของวาฬ
2	อ่านจับใจความ ชุดที่ 3 นกกระเรียน อ่านจับใจความ ชุดที่ 4 โรคติดเกม
3	อ่านจับใจความ ชุดที่ 5 เคล็ดลับรักษาผิวไหม้แดด อ่านจับใจความ ชุดที่ 6 กล้วย
4	อ่านจับใจความ ชุดที่ 7 อาการละเมอขณะหลับ อ่านจับใจความ ชุดที่ 8 งูเห่า
5	อ่านจับใจความ ชุดที่ 9 เสือชีตาห์เจ้าความเร็ว อ่านจับใจความ ชุดที่ 10 ผักนึ่ง

3. ทดสอบการอ่านจับใจความ หลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ โดยใช้เวลาในการทำแบบทดสอบ 40 นาที บันทึกคะแนนการทดสอบหลังเรียน และเก็บคะแนนไว้เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความ จำนวน 10 ชุด ประกอบด้วย อ่านจับใจความ ชุดที่ 1 ไข้หวัดใหญ่ (Influenza) อ่านจับใจความ ชุดที่ 2 เรื่องของวาฬ อ่านจับใจความ ชุดที่ 3 นกกระเรียน อ่านจับใจความ ชุดที่ 4 โรคติดเกม อ่านจับใจความ ชุดที่ 5 เคล็ดลับรักษาผิวไหม้แดด อ่านจับใจความ ชุดที่ 6 กล้วย อ่านจับใจความ ชุดที่ 7 อาการละเมอขณะหลับ อ่านจับใจความ ชุดที่ 8 งูเห่า อ่านจับใจความ ชุดที่ 9 เสือชีตาห์เจ้าความเร็ว อ่านจับใจความ ชุดที่ 10 ผักบุ้ง

2. แผนการสอนเฉพาะบุคคล (IIP)

3. แบบทดสอบก่อนเรียน และ หลังเรียน จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

มีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างแบบฝึกทักษะ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาและแบบฝึกหัด ได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้
 1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2544 ช่วงที่ 3 และเนื้อหาการอ่านจับใจความจากเรื่องสั้นๆหรือบทความสั้นๆ
 2. ศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3
 3. ศึกษาเทคนิคการเรียนรู้ แบบ SQ4R หลักการสอนอ่านจับใจความ จากเรื่องที่อ่าน ตลอดจนหาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย รวมถึงการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
 4. เลือกเรื่องสั้น เรื่องที่นักเรียนสนใจหรือเรื่องที่ได้อ่านสาระความรู้ประจำวัน โดยนำมาทั้งหมด 10 เรื่อง ใน 1 หน้า ประกอบด้วยไปด้วยข้อความประมาณ 12 -14 บรรทัด และมีแบบฝึกหัด จำนวน 4 – 6 ข้อ โดยมีแบบฝึกทักษะ จำนวน 10 ชุด อ่านจับใจความ ชุดที่ 1 ไข้หวัดใหญ่ (Influenza) อ่านจับใจความ ชุดที่ 2 เรื่องของวาฬ อ่านจับใจความ ชุดที่ 3 นกกระเรียน อ่านจับใจความ ชุดที่ 4 โรคติดเกม อ่านจับใจความ ชุดที่ 5 เคล็ดลับรักษาผิวไหม้แดด อ่านจับใจความ ชุดที่ 6 กล้วย อ่านจับใจความ ชุดที่ 7 อาการละเมอขณะหลับ อ่านจับใจความ ชุดที่ 8 งูเห่า อ่านจับใจความ ชุดที่ 9 เสือชีตาห์เจ้าความเร็ว อ่านจับใจความ ชุดที่ 10 ผักบุ้ง โดยให้นักเรียนได้อ่านและทำความเข้าใจกับเนื้อหา เพื่อให้นักเรียนในเรื่องที่อ่านได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
 5. สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยกำหนดขั้นตอนการฝึกทักษะการอ่านจับใจความดังต่อไปนี้
- ขั้นตอนที่ 1 เรื่องสั้น จากเรื่องสาระความรู้รอบตัว นำมาเป็นเนื้อหาการอ่าน

ขั้นตอนที่ 2 นำเนื้อหาของเรื่องอ่านมาสร้างแบบฝึกทักษะ โดยมีขั้นตอน Survey ให้นักเรียนอ่านบทความสั้นและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ขึ้น Question นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อหาที่อ่าน ทำให้ครบทั้ง 10 ชุด

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง และนำมาปรับปรุงแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ซึ่งประกอบไปด้วย

ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษา

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัดผลประเมินผล

โดยผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความเหมาะสมของแบบฝึกทักษะแต่ละข้อ

6. นำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาแบบฝึกหัด แล้วนำไปทดลองใช้ควบคู่กับแผนการสอนเฉพาะบุคคลกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สอนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

2. การสร้างแผนการสอนเฉพาะบุคคล(IPP) มีขั้นตอนในการสร้างดังต่อไปนี้

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้นมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2544 ช่วงชั้นที่ 3

2. ศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระ และ มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่3

3. ศึกษาเทคนิคการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ด้านการอ่าน ดำเนินการเขียนแผนการสอนเฉพาะบุคคล โดยมีส่วนประกอบ คือ สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ (เนื้อหา) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อ/ แหล่งเรียนรู้ กระบวนการวัดผลและประเมินผล

4. นำแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง นำมาปรับปรุงแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไข

5. นำแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่ ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การอ่านจับใจความ ได้ดำเนินการสร้างดังนี้

1. สร้างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนการอ่านจับใจความ โดยมีเนื้อหาจากบทความจากเรื่องที่อ่าน เป็นแบบทดสอบปรนัย แบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ
2. เกณฑ์การให้คะแนนของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การอ่านจับใจความ มีดังนี้
ตอบคำถามได้ถูกต้อง ให้ข้อละ 1 คะแนน
ตอบคำถามไม่ถูกต้อง ให้ข้อละ 0 คะแนน
3. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การอ่านจับใจความที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม 3 ท่าน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนความเหมาะสมของข้อสอบแต่ละข้อ ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ (Reliability) ได้ค่า 0.85 มีความเชื่อมั่นของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีความเชื่อมั่นสูง
4. นำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน การอ่านจับใจความ ที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปใช้กับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและวิธีการที่เหมาะสม
2. สร้างเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบ แบบฝึกทักษะ และแผนการสอนเฉพาะบุคคล พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลเบื้องต้น โดยการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)
4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล ทั้งหมด 10 ครั้ง
5. ประเมินผลหลังการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) และสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ระหว่างการเรียนรู้การสอน
6. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คะแนนก่อนและหลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ใช้ สถิติ Wilcoxon Signed-Rank Test เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนน ก่อนเรียน-หลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = 0.5$
2. หาค่าร้อยละ ของคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยการแสดงผลเป็นตาราง หรือ กราฟ เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R พบว่า

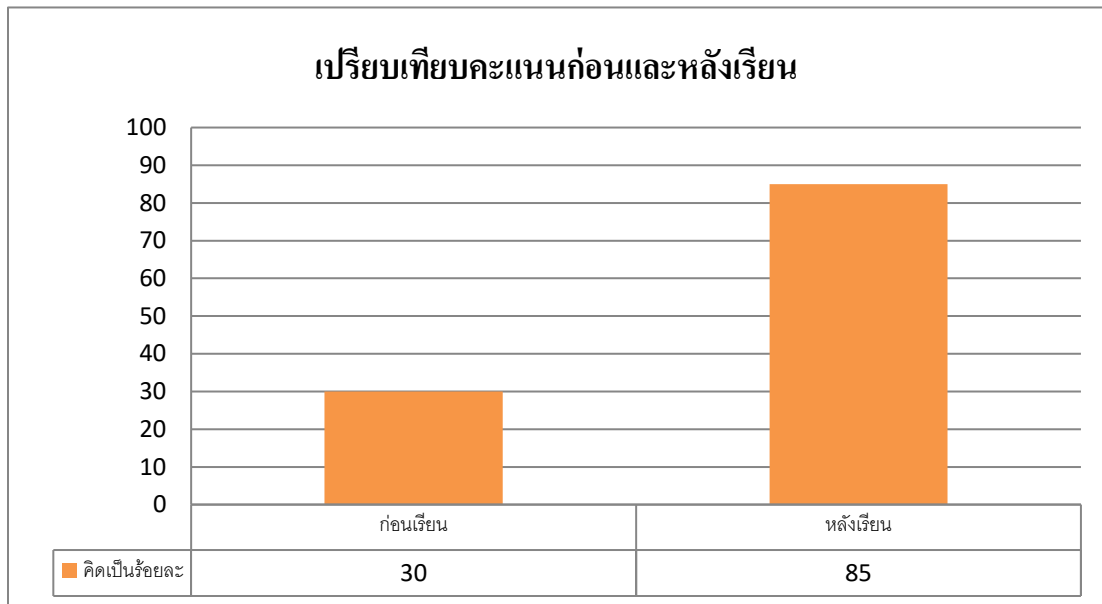
1. นักเรียนอ่านหนังสือได้ช้าและขาดความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน
2. ไม่สามารถแยกแยะใจความสำคัญของบทความหรือข้อความที่อ่านได้
3. มีความยากลำบากในการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่กับประสบการณ์หรือความรู้เดิม
4. ขาดทักษะในการสรุปเนื้อหาและตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน
5. มีปัญหาในการจดจำเนื้อหา และมักจะจำรายละเอียดปลีกย่อยโดยไม่สามารถจับประเด็นหลักได้
6. ขาดแรงจูงใจในการอ่าน และมักหลีกเลี่ยงกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์

ซึ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ดังกล่าวมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ โดยส่วนใหญ่อยู่ต่ำกว่าร้อยละ 50 สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในการอ่านจับใจความ และมีความจำเป็นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของผู้เรียน เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการพัฒนาเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้

2. ผลพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R

คะแนนก่อนเรียน			คะแนนหลังเรียน			ผลต่างของคะแนน		
คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ร้อยละ	คะแนนที่เพิ่ม	ร้อยละ	คะแนนเต็ม
20	6	30.00	20	17	85.00	11	55.00	20

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า คะแนนความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ ก่อนเรียนนักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 30 และหลังเรียน นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความ 17 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85 ผลต่างของความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน 11 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 55 ดังแสดงในรูปภาพแท่งข้างล่างนี้

ภาพแท่ง แสดงการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะ
การอ่านจับใจความ คิดเป็นร้อยละ

ผลการประเมินประสิทธิผลของเทคนิค SQ4R ในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มี
ความบกพร่องทางการเรียนรู้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลคะแนนหลังเรียนสูงขึ้นจาก 6 เป็น 17 คะแนน หรือคิดเป็นการพัฒนา
เฉลี่ย +11 คะแนน สอดคล้องกับสมมติฐานว่าการใช้เทคนิค SQ4R ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้อย่าง
มีประสิทธิภาพ

2. ด้านความพึงพอใจของนักเรียน นักเรียนแสดงความพึงพอใจในระดับ “มาก” ต่อเทคนิค SQ4R
โดยเฉพาะในด้าน ความสนุกในการเรียนรู้ การเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย ความสามารถในการตอบคำถามหลังการอ่าน
ได้ดีขึ้น

3. ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีสมาธิในการเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วม
กิจกรรม สนใจเนื้อหา และสามารถสรุปใจความสำคัญได้ด้วยตนเอง

การอภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ด้วยเทคนิค SQ4R ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์ศรัทธาวิโรฒ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

จากผลการเปรียบเทียบคะแนนการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R พบว่า ก่อนเรียน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยในการทดสอบเท่ากับ 6 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คิดเป็น ร้อยละ 30 ซึ่งสะท้อนถึงระดับความสามารถในการอ่านจับใจความที่ยังอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม หลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R และแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้เฉลี่ย 17 คะแนน คิดเป็น ร้อยละ 85 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความอย่างชัดเจนผลต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนอยู่ที่ 11 คะแนน หรือคิดเป็น ร้อยละ 55 ซึ่งแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยผลการศึกษาที่สอดคล้องกับทฤษฎีของทราบาสโซ (Trabasso) ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเข้าใจการอ่าน โดยเน้นที่กระบวนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างเหตุการณ์ต่าง ๆ ภายในเรื่องที่อ่าน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงแบบ "เหตุ-ผล" (Cause-Effect) ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการจับใจความอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านที่สามารถระบุและเข้าใจลำดับเหตุการณ์และความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ได้ จะสามารถสร้างภาพรวมของเนื้อหาอย่างมีโครงสร้าง เข้าใจสาระสำคัญ และตีความเนื้อหาได้ถูกต้องโดยผลการศึกษาที่สอดคล้องกับงานวิจัยของไกรยร ประดับเพชร (2561) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่าน SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์ โดยผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ที่ 84.35/84.45 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ดีมีคุณภาพตามเกณฑ์ นอกจากนี้ยังพบว่า การเลือกเนื้อหาสำหรับการสอนอ่านมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่ากระบวนการสอน โดยเฉพาะเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมภายในท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริงจะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจ และตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของสิ่งรอบตัวที่สะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชนหรือจังหวัดของตน การเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวเช่นนี้ ส่งผลให้บทอ่านมีความหมายต่อตัวผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ในส่วนของผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด พบว่า นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า เทคนิค SQ4R เป็นวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เนื่องจากมีขั้นตอนที่ชัดเจนและเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้อย่างเป็นลำดับ ตั้งแต่การสังเกต การอ่านจับ

ใจความ การตั้งคำถาม จนไปถึงการวิเคราะห์และการแสดงความรู้สึก ซึ่งทั้งหมดนี้มีส่วนส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะในขั้น Question ครูผู้สอนให้นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องที่อ่าน พร้อมบันทึกลงในแบบฟอร์มบันทึกการอ่าน โดยคำถามที่ตั้งขึ้นต้องส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เช่น “ตัวละครมีนิสัยอย่างไร”, “เพราะเหตุใดตัวละครจึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น”, “สาเหตุของเหตุการณ์คืออะไร” หรือ “แนวทางในการแก้ไขปัญหาคืออะไร” ขั้นตอนนี้ช่วยให้นักเรียนมีเป้าหมายในการอ่านชัดเจน รู้แนวทางในการวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน และเกิดความพยายามในการอ่านเพื่อค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตนตั้งไว้ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมัชชาสุพรรณ (2559) รายงานผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ชุดกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ที่ 77.50/79.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นว่าชุดกิจกรรมดังกล่าวมีความพร้อมสำหรับการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้จริง ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าว พบว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ แต่ยังสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ก่อนเริ่มเรียนด้วยเทคนิค SQ4R ครูควรสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีตั้งคำถาม และฝึกฝนการตั้งคำถาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่าน สรุป และวิเคราะห์เนื้อหา ด้วยเทคนิค 5W1H
2. เนื่องจาก SQ4R มีหลายขั้นตอน ครูควรอธิบายแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจวิธีการอ่านอย่างถูกต้อง
3. ควรสังเกตพื้นฐานการอ่านของนักเรียน โดยเฉพาะผู้ที่อ่านหรือเขียนไม่คล่อง และเตรียมเนื้อหาที่น่าสนใจและเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน
4. การจัดกิจกรรมควรกระตุ้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของกิจกรรม และเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เพื่อสร้างบรรยากาศที่สนุกและมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ให้นำเทคนิค SQ4R ไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในประเภทความพิการอื่น ๆ
2. ให้นำเทคนิค SQ4R ไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนที่ระดับชั้นอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ไกรสร ประดับเพชร. (2561). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะร่วมกับเทคนิคการอ่านแบบ SQ4R เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนไตรคามประชาสรรค์ . มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*.
- ดารณี ศักดิ์ศิริผล. (2556). *การศึกษาภาวะสมาธิสั้นในเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ในเขตกรุงเทพมหานคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2544). *ความบกพร่องทางการเรียนรู้และการช่วยเหลือ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม่เฒ่า.
- สมัย ลาสุวรรณ. (2559). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ. (2545). *การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟลิคส์เซ็นเตอร์.
- Lus Firdaus. (2023). Improving English reading comprehension skills through SQ4R method. *Edukasia Journal*, 18(2), 55–64.
- Rizki Fadillah, R., Raihanzaki, R. G., & Shofiyani, Z. (2024). Benefits of SQ4R method in reading comprehension to improve student literacy. *Tibanndaru Journal*, 7(1), 23–30.